

BÖLGESEL KALKINMADA YAT TURİZMİNİN ROLÜNE İLİŞKİN YEREL HALKIN BAKIŞI: TAŞUCU ÖRNEĞİ

The Indigenous Peoples' Perspective on the Role of Yacht Tourism in Regional Development: The Case of Taşucu

Tolga GÖK*

ÖZ

Bölgelerarası dengesizliklerin ortadan kaldırılmasında, turizm potansiyeline sahip bölgelerde turizm faaliyetlerinin etkin bir şekilde uygulanması önemlidir. Bu nedenle çalışmada, Mersin ili Silifke ilçesine bağlı Taşucu'nda yürütülmekte olan deniz turizmi kapsamında yat turizmi faaliyetlerinin bölgenin kalkınmasındaki rolüne ilişkin yerel halkın görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Veriler literatürden yararlanarak geliştirilen anket ile elde edilmiştir. Anket kolayda örnekleme yöntemi ile Taşucu'nda ikamet eden 190 kişiye Mart 2016'da uygulanmıştır. Verilerin analizinde, tanımlayıcı istatistikler, t-testi ve ANOVA'dan yararlanılmıştır. Bulgular, Taşucu'nda yat turizminin bölgesel kalkınmaya etkisinde ekonomik faktörlerin önemli olduğu yönündedir. Yerel halkın demografik özelliklerine göre, yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolüne ilişkin istatistiki olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yat Turizmi, Bölgesel Kalkınma, Taşucu

ABSTRACT

Effective implementation of tourism activities in regions with tourism potential is crucial for the elimination of interregional imbalances. Therefore, the study aims to evaluate the views of local people about the role of the yacht tourism activities in the development of the region within the scope of maritime tourism in Tasucu, Silifke, a sub city of Mersin. Data were collected through questionnaires developed using the scientific literature. The survey was applied to 190 persons residing in Tasucu through convenience sampling method in March, 2016. Descriptive statistics, t-test and ANOVA were used in analyzing the data. The findings suggest that economic factors are of importance for the effect of yacht tourism on regional development. It has been identified that there are statistically meaningful differences regarding the role of yacht tourism in regional development depending on the demographic characteristics of the local people.

Keywords: Yacht Tourism, Regional Development, Taşucu.

* Yrd. Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Silifke-Taşucu Meslek Yüksekokulu, Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü & Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu, Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği Bölümü, Öğretim Üyesi, tolga@selcuk.edu.tr

GİRİŞ

DENİZ TURİZMİ, son yıllarda giderek artan önemine binaen turizm sektörü içerisinde önemli bir faktör ve cazibe merkezi hâline gelmiştir. Yoğun şehir yaşamı, deniz ve doğaya özlemin artması, aktif faaliyetlerde yer alma isteği, ekonomik refah seviyesinde yükselme ve teknolojik gelişmeler deniz turizmi kapsamında yatçılık ve yat turizmi faaliyetlerinin gelişmesini hızlandırmıştır. Ülkemizin bulunduğu coğrafi konum, doğası ve iklimi başka sektörlerde olduğu gibi deniz turizmi alanında uluslararası pazarlardaki önem ve çekiciliğini arttırmaktadır. Yatçılık ve yat turizmi son yıllarda hızlı bir gelişme sergilemekle birlikte, katma değeri yüksek turizm aktivitelerinden olan deniz turizminin, mevcut potansiyel dikkate alındığında, bölgesinde bu konuda önde gelen ülkelerle kıyaslandığında, yeterli pay alamadığı görülmektedir (DTGM, 2013). Turizm potansiyeli yüksek olan bölgelerde, bölgelerarası dengesizliklerin giderilmesinde deniz turizmi kapsamında yer alan faaliyetlerin hayata geçirilmesi ile ekonomik, sosyal ve çevre yönünden bölgenin gelişimine önemli katkılar sağlanmaktadır. Turizm gelirlerinin %20'sini oluşturan deniz turizmi, gelişmişlik seviyesi düşük olan kırsal bölgelerde sektör içi ve sektör dışı faaliyetleri etkileyerek bölgenin kalkınmasında rol oynamaktadır. Sosyo-Ekonomik açıdan, hizmet satın alanlara, işletmecilere ve yöre halkına pek çok yarar sağladıkları görülmektedir. Kırsal bir turizm bölgesi olan Taşucu'nun gelişmesinde önemli bir potansiyele sahip olan yatçılık ve yat turizmi bölgenin kalkınmasında önem arz etmektedir. Deniz turizmi açısından ülkemizin avantajlı konumda olmasına rağmen, özellikle ulusal anlamdaki araştırmalar konusunda eksiklikler olduğu görülmektedir. Bu çalışmada, Mersin ili Silifke ilçesine bağlı Taşucu'nun kalkınmasında yat turizmi faaliyetlerinin rolünün yerel halkın görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

LİTERATÜR TARAMASI

Bölgesel Kalkınmada Yat Turizminin Önemi

Ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme, bölgelerarası kalkınmışlık seviyesindeki dengesizlikleri en aza indirmeyi amaçlamaktadır. Bölgelerarası dengesizliklerin ortadan kaldırılmasında turizm faaliyetleri, tarım ve sanayinin yeterli kaynak ve imkanların olmadığı zengin turizm potansiyeline sahip bölgelerde, planlı ve etkin bir turizm uygulaması sonucunda turistik olarak kalkınmaya ve dengeli bir şekilde gelişime katkı sağlamaktadır (Bahar, 2007). Turizm, ülkenin turizm kaynaklı döviz gereksinimlerini karşılamada önem arz eden ve hızla gelişmekte olan bir hizmet sektörü olarak ülke ekonomisine katkıda bulunmaktadır. Ülkelere kalkınmasında turizm gelirlerinin artışı, turizm ile ilgili kara ve deniz yapılarının doğru planlanmasına bağlıdır. Ülkemizde de turizm kaynaklı döviz gelirlerinde sağlanacak artış için turizm kıyı yapılarının planlanması ve geliştirilmesi

öncelikli olarak değerlendirilmelidir. Özellikle deniz turizminin önemli bir alt sektörü olan yat turizmi büyük önem arz etmektedir. Turizm potansiyeline sahip olan kıyı bölgelerinde deniz turizmi kapsamında yat turizminin gelişmesi, ülke ekonomisine, istihdama, sürdürülebilir kıyı kullanım çeşitliliğine, yerel ekonomilere katkı sağlamakta, diğer turizm türleri ile bütünleşmeyi artırmakta, farklı yerleşim yerlerinde yaşayan insanların turizm, spor ve dinlenme (rekreasyon) gereksinimlerini karşılamakta ve toplumsal gelişmeye katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, turizmin tüm yıl boyunca yayılmasını sağlamakta, kültürel, çevresel ve teknolojik gelişime destek olmaktadır (Özok, 2013).

Deniz turizmi;” kruvaziyer turizmi, yat işletmeciliği, yat limanı işletmeciliği, günübirlik tekne turları, eğlence ağırlıklı su üstü ve su altı aktiviteleri ve dalma sporlarından oluşan ve doğrudan denizalanı içerisinde gerçekleşen faaliyetler bütünü” olarak tanımlanabilir (Çubuk ve Koçak, 2012). Başka bir ifadeyle, deniz turizmi, deniz araçları ile denizde (kıyıda, üzerinde, altında) yapılan turizm amaçlı ticari faaliyetler olarak, tanımlanmaktadır. İlgili mevzuat (Öncelikle 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ve bağlı yönetmelikle ile Denizcilik Mevzuatı.) “Deniz Turizmi Tesisleri” ve “Deniz Turizmi Araçları” olarak iki ana başlığa ayrılmıştır (Tablo 1). Tüm bu sektörlerin Türkiye genel turizm döviz girdilerinden aldığı pay yüzde 20 olup, yıllık yaklaşık 5 milyar dolar döviz girdisi sağlamaktadır (Deniz Ticaret Odası [DTO], 2015a).

Tablo 1: Deniz Turizmi İşletmeleri

DENİZ TURİZM TESİSLERİ VE İŞLETMELERİ	DENİZ TURİZM ARAÇLARI VE İŞLETMELERİ
1. Kruvaziyer gemi limanları (a ve b tipi) ve işletmeleri 2. Yat limanları (3,4,5 çipalı) ve işletmeleri 3. Diğer tesisler (rıhtım, iskele ve çekek yeri) ve işletmeleri	1. Kruvaziyer gemiler ve işletmeler 2. Yat yatırım ve işletmeleri a) Mavi yolculuk deniz taşıma ve işletmeleri b) Bareboat deniz taşıma araçları ve işletmeleri 3. Günübirlik gezi tekneleri ve işletmeleri 4. Dalabilir deniz taşıma araçları ve işletmeleri 5. Diğer deniz taşıma araçları ve işletmeleri a) Yüzer deniz taşıma araçları b) Özel deniz taşıma araçları c) Sualtı ve su üstü faaliyet araçları

Kaynak: DTO, 2015a.

Deniz turizmi, ekonomiye kaynak sağlama ve istihdam geliştirmenin yanı sıra, faaliyet alanlarında birçok sektörün gelişmesini sağlayacak, bölgesel kalkınmada da önemli bir rol üstlenmiştir. Denizde deniz araçları ile yapılan turizm amaçlı meslek faaliyetleri ile onu doğrudan destekleyen diğer meslek faaliyetleri, “Deniz Turizmi” olarak tanımlanmaktadır. Söz konusu bu meslek faaliyetleri şunlardır (DTO, 2015b):

- Yat Yatırımları ve İşletmeciliği,
- Mürettebatsız Tekne (Bareboat) İşletmeciliği,
- Günlük Gezi Tekne İşletmeciliği,
- Yat Yapım, Çekek ve Tamir Hizmetleri İşletmeciliği,
- Yat Malzeme Satış Hizmetleri İşletmeciliği,
- Marina Yatırımları ve İşletmeciliği,
- Kruvaziyer Turizm ve Feribot İşletmeciliği,
- Dalış Turizmi ve Su Sporları.

Tablo 2’de yer alan deniz turizmine hizmet veren tesis ve araçların sayıları incelendiğinde, yat turizmi ve günübirlik tekneler diğer sektörlerle rekabet edebilir konuma gelmiş ve zengin turiste hizmet veren kruvaziyer turizm çok önemli oranda artış göstermiştir. Ayrıca, 2011 yılında yayımlanan “Deniz Turizmi Yönetmeliği Uygulama Tebliği” ile sektör kayıt altına alınmaya başlanmıştır.

Tablo 2: Deniz Turizmi Envanteri

DENİZ TURİZMİ TESİSLERİ	
Yat Limanları	62 Adet
Kruvaziyer Liman	10 Adet
DENİZ TURİZMİ ARAÇLARI	
Yatlar (Guletler v.b.)	1529 Adet
Bareboat (Mürettebatsız kiralanan)	571 Adet
Günübirlik gezi tekneleri	1051 Adet
Yüzer restoran	45 Adet
İçsular gezi teknesi	1000 Adet (yaklaşık)
Dalış işletmeleri	263 Adet
Su üstü işletmeleri	697 Adet
ÖZEL DENİZ ARAÇLARI	
Özel tekneler	38.838 Adet
Kültür ve Turizm Bakanlığı’ndan belgeli dalış turizmi ve su üstü hizmetleri ticari merkezlerinin sayısı ise 800’lere ulaşmıştır.	

Kaynak: DTO, 2015a.

Taşucu ve Yat Turizmi

Mersin İli Silifke İlçesine bağlı Taşucu Mahallesi (Eski belde), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne en yakın coğrafi konumda bulunduğundan, her yıl binlerce kişinin deniz yoluyla giriş-çıkış yaptığı, dolayısıyla ülkemiz insanları tarafından çok iyi bilinen, tanınan bir yerdir. Taşucu’nun nüfusu kış aylarında 10.000, yaz aylarında ise 30.000 sayısına ulaşmaktadır. Yaz ve kış aylarındaki bu kadar büyük nüfus farkı nedeniyle iki ayrı hüviyete sahiptir. Taşucu halkının geçim kaynakları tarım, ticaret, balıkçılık ve turizmdir. Ayrıca Taşucu’dan KKTC’ye deniz yoluyla yapılan giriş-çıkışlar beldenin ekonomik hayatına çok büyük katkı sağlamaktadır (Mersin Deniz Ticaret Odası [MDTO], 2014). Taşucu’nda deniz

turizmi kapsamında ağırlıklı olarak günübirlik gezi teknesi işletmeciliği, yat yatırımları ve işletmeciliği, marina yatırımları ve işletmeciliği ve kruvaziyer turizm ve feribot işletmeciliği faaliyetleri yapılmaktadır. Taşucu'nda en yoğun günübirlik gezi tekneleri işletmeciliği faaliyeti yapılmaktadır. Günübirlik gezi teknesi, “gezi, spor, eğlence ve turizm amacıyla limandan aldığı yolcuları aynı gün aynı limanda indiren, denize elverişlilik belgesine sahip deniz turizmi aracı”dır. Günübirlik gezi teknelerinin kapasitesinin belirlenmesinde Denizcilik Müsteşarlığınca yürürlüğe konulan Gemilerin Teknik Yönetmeliğinde yer alan gezinti/tenezzüh teknesi için belirlenmiş yolcu sayısı esas alınır. Tabi ve suni göller, baraj gölleri, nehirler, dalyan kanalları ve denizlerde sefer yapan açık güverteli, mutfak, tuvaleti olmayan teknelerle, yolcu taşıma amaçlı faaliyetlerin yapıldığı deniz araçları belgelendirme kapsamı dışındadır. Günübirlik gezi tekneleri aşağıda belirtilen nitelikleri taşırlar (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2010):

1. Yolcu kapasitesi ile uyumlu yemek masası ve oturma grubu,
2. Güneşlenme grupları,
3. Genel kullanım alanlarından tecrit edilmiş mutfakta; bulaşık yıkama ve hazırlık yerleri, ocak ve/veya fırın, buzdolabı veya buz kutusu, gerekli emniyet ve havalandırma tedbirleri alınmış tüp veya tercihen elektrikli ısıtıcılar,
4. En az bir soyunma kabini. Kamarası olan teknelerde kamara soyunma kabini yerine geçer,
5. 1-50 kişi arası en az bir adet, 51-100 kişi arası en az iki adet, 101-300 kişi arası en az dört adet, 301 kişi ve üzeri için en az altı adet tuvalet, işbu tebliğin yayım tarihinden altı ay sonra omurgası kızığa konulan günübirlik gezi tekneleri için ise, bay-bayan ayrımı yapılmak koşuluyla 1-50 kişi arası en az iki adet, 51-100 kişi arası en az üç adet, 101-300 kişi arası en az dört adet, 301 kişi ve üzeri için en az altı adet tuvalet,
6. Teknik normlara uygun olarak aydınlatma ve gece yapılan gezilerde teknelerin aydınlatılması, gece güvenliğinin sağlanması,
7. Yangın söndürme tüpleri veya sistemi,
8. Yolcuların görebileceği yerlere asılan can güvenliğiyle ilgili uyarı levhaları,
9. Çöp kutuları,
10. Temiz ve pis su tankları.

Taşucu'nda gezi teknesi işletmeciliği yapan 9 firma, 14 günübirlik gezi teknesi ile toplam 1217 kişilik kapasiteye sahiptir. Günübirlik tekne turları, Nisan-Ekim ayları arasında yapılmaktadır. En yoğun dönem ise, okulların kapanış ve açılış tarihleri arasındaki dönemdir. Tekneler sezonda ortalama 60 gün ve %75 doluluk ile faaliyetlerini icra etmektedirler. Yıllık olarak yaklaşık 55.000 kişi günübirlik tekne turlarına katılmaktadır. Bölgedeki günübirlik tekne işletmecileri

yaptıkları turlar sayesinde toplamda yaklaşık 2.000.000 TL yıllık gelir elde etmektedirler. Yat turizmi kapsamında, ticari ve özel yatları ile Taşucu limanına gelen toplam yat sayısı 2014 yılında 321 olarak gerçekleşmiştir. Bunun 305'i yabancı 16'sı Türk bayraklı yatlardır. Yabancı yatlar ağırlıklı olarak, ABD (127), İngiltere (51) ve Almanya (50) bayraklıdır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2015). Ülkemiz, kruvaziyer turizminden aldığı pay anlamında değerlendirildiğinde, kruvaziyer destinasyonları içerisinde en çok dikkat çeken sahalardan birisi olan Akdeniz Havzası'nda bulunan Türkiye'nin, kruvaziyer turizmde bulunduğu konum itibariyle oldukça önemli sayılabilecek potansiyel taşıdığı anlaşılmaktadır. Gerçekten de üç tarafı denizlerle çevrili, Doğu Akdeniz'de kıyı uzunluğu en fazla olan (8333 km) ve ilgi çekici limanlara sahip olan bir ülke olarak, kruvaziyer turizminden alınan pay, her geçen gün artmaktadır (Sezer, 2014). Kruvaziyer turizm kapsamında, araştırma sahasını oluşturan Taşucu'na gelen yolcu ve gemi sayıları Tablo 3'te görüldüğü gibi, Taşucu kruvaziyer turizmde önemli bir paya sahip değildir. Roma Tapınağı, Kız Kalesi, Alahan manastırı, Ashab-ı Kehf Mağarası, Cennet-Cehennem gibi turistik yerlere ulaşımının kolay olması itibariyle Mersin ve Taşucu limanları kullanılmayan kruvaziyer potansiyellerden birine sahiptir. Silifke'de bulunan ve Mersin limanına 104 km -1 saat 30 dk ve Taşucu limanına 10 km-15 dakika mesafede bulunan Roma Tapınağı ile Silifke yolu üzerinde bulunan ve Mersin limanına 80 km-1 saatlik ve Taşucu limanına 32 km -30 dakikalık mesafede bulunan Kızkalesi, Mersin kruvaziyer turizm potansiyelini göstermesi açısından en önemli örneklerdendir. Limanın kruvaziyer gemi yolcularına yönelik modernizasyonunun yanı sıra kruvaziyer operatörlerine yapılacak tanıtım çalışmaları ile Mersin limanlarının önemli bir kruvaziyer destinasyonu olacağı öngörülmektedir (DTGM, 2014).

Tablo 3: 2008-2013 Yılları Arasında Taşucu'na Gelen Kruvaziyer Yolcu ve Gemi Sayıları

TAŞUCU	2008	2009	2010	2011	2012	2013
YOLCU	18	440	201	805	709	0
GEMİ	1	3	2	4	4	0

Kaynak: DTGM İstatistik, 2014.

Turizmin bölgesel kalkınmaya olumlu ve olumsuz etkilerinden söz etmek mümkündür. Turizmin bölgesel kalkınmaya olumlu etkilerinin başında ekonomik ve sosyo-kültürel yönlerden etkileri gelmektedir. Ekonomik anlamda; konaklama, ulaşım, yeme içme ve alışveriş gibi turistlerin yaptıkları harcamalar, bölge için doğrudan gelirdir. Ayrıca, turizm o bölgede istihdamı ve hammadde teminine yönelik üretim ve tedarikçi firmalara olan gereksinimi artırmaktadır. Sosyo-kültürel etkisi olarak, farklı kültürlerden insanların etkileşimi ve kaynaşması sağlanmakta ve yerel halk ile turistler arasındaki uyumu hızlandırmaktadır. Bu nedenlerle, turizmin bölgesel kalkınma açısından oldukça faydalı olduğu

söylenbilir. Olumlu etkilerinin yanı sıra doğal çevre ve sosyokültürel değerlerin yok olması ve suç oranlarının artması gibi olumsuz etkilerinden söz edilebilir (Tanaka, Tanaka, Yamaguchi ve Tamagawa 2006:1-2). Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda, Taşucu bölgesinde yat turizmi faaliyetlerinin bölgenin kalkınmasındaki rolüne ilişkin aşağıdaki araştırma sorusuna cevap aranmıştır. “*Yerel halkın yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolüne ilişkin algısı demografik özelliklerine göre ne düzeyde farklılık göstermektedir?*”

YÖNTEM

Bölgesel kalkınmada yat turizminin rolüne ilişkin yerel halkın görüşlerine dair veriler, geliştirilen anket yardımıyla toplanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik sorular ikinci bölümde ise yat turizminin kalkınmaya etkilerine ilişkin Doğan ve Yıldız (2007) ile Tunçsiper, Temeloğlu ve Altunöz (2011) tarafından kullanılan 12 maddelik 5’li likert tipi ölçek (1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum) sayesinde veriler elde edilmiştir. Araştırmanın evrenini Taşucu’nda ikamet edenler oluşturmaktadır. Yaklaşık 10.000 kişinin yaşadığı Taşucu’nda kolayda örnekleme yöntemine göre 370 kişiye ulaşılması hedeflenmiştir. Fakat 15 -30 Mart 2016 döneminde 190 kişiden anket elde edilmiştir. Üç katılımcının cevaplarında kayıp veri bulunmuş ve tesadüfi olduğu tespit edilmiştir. Kayıp veriler ilgili maddenin ortalaması dikkate alınarak tamamlanmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistikler, t-testi ve ANOVA ile analiz edilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik analizi sonucu, Cronbach Alpha katsayısı 0,908 olarak bulunmuştur. Bu sonuç ölçeğin güvenilirliğinin oldukça yüksek (0.80 ve 1.00 arası) olduğunu göstermektedir (Kalaycı, 2016). Ölçeği ikiye böldüğümüzde, birinci bölüm için güvenilirlik katsayısı 0,864 ve ikinci bölüm için 0,852 olarak bulunmuştur ve ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğu ifade edilebilir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Analizler 190 kişi üzerinden yapılmıştır. Demografik bulgulara göre, katılımcıların 34’ü kadın (%17,9), 156’sı (%82,1) erkektir. Ortalama yaş 31,24’tür. Katılımcıların %33,7’si özel sektör çalışanı, %28,4’ü esnaf ve %25,8’i öğrencidir. Katılımcıların %37,4’ü mesleklerinin turizm ile ilişkili olduğunu, %56,8’i ise ilişkili olmadığını belirtmişlerdir. Eğitim düzeyine göre, %47,4’ü üniversite mezunu ve %36,3’ü lise mezunudur. Yaşına göre, 71’i (%37,3) 18-27 yaş arası, 46’sı (%24,3) 28-37 yaş arası ve 36’sı (%19,1) 38-47 yaş arası kişiler olup; gelir düzeyi asgari ücretin altında olanlar (1300 TL altı) %33,2’si, %22,1’i 1500-1999 TL arası, %13,7’si 3000TL üzeri ve %12,6’sı 1300-1499 TL arası gelire sahiptir.

Yat Turizminin Bölgesel Kalkınmadaki Rolünü Belirmeye İlişkin Bulgular

Tablo 4'te yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolünü belirlemeye yönelik yargılara ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma sonuçlarına yer verilmiştir. Tablo 4'te yer alan sonuçlara göre; yerel halkın çoğunluğu Taşucu'nda yat turizminin gelişmesinin para girişini artırarak bölgesel kalkınmayı olumlu yönde etkileyeceğini (4,21), bölgeye yönelik yatırım artışı sağlayarak bölgesel kalkınmayı olumlu etkileyeceğini (4,12) ve bölgeye yabancı sermaye girişini artırarak bölgesel kalkınmayı olumlu yönde etkileyeceğini (4,08) belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra, katılımcılar yat turizminin bölgesel kalkınmada rolünün diğerlerine göre en düşük olduğunu düşündüğü hususlar şöyledir:

- Bölgedeki tarım ve sanayi sektörlerinin gelişmesine sağladığı katkıda bulunması (3,48),
- Bölgenin alt ve üst yapı olanaklarının gelişmesine katkı sağlaması (3,67) ve
- Bölge halkının arkeolojik, tarihi ve mimari varlıkların korunmasına yönelik bilincini arttırması (3,60).

Tablo 4: Yat Turizminin Bölgesel Kalkınmadaki Rolüne İlişkin Bulgular

İfadeler	Art. Ort.	Std. Sapma
Para girişini artırır.	4,21	1,09
Bölgeye yabancı sermaye girişini sağlar.	4,08	1,09
Bölgeye yönelik yatırım artışı sağlar.	4,12	1,13
Kişi başına düşen geliri artırır.	3,86	1,23
Bölgede yeni istihdam olanaklarının gelişmesini sağlar.	3,86	1,17
Bölgenin alt ve üst yapı olanaklarının gelişmesini sağlar.	3,67	1,25
Bölgedeki tarım ve sanayi sektörlerinin gelişmesine katkıda bulunur.	3,48	1,33
Bölgenin diğer bölgelerle arasındaki gelişmişlik farkının azalmasını sağlar.	3,78	1,20
Bölgede kültürler arası etkileşimi sağlayarak bölgenin sosyal açıdan kalkınmasını olumlu yönde etkiler.	3,94	1,18
Doğal alanların korunması açısından bölge halkının duyarlılığını artırır.	3,75	1,27
Bölge halkının arkeolojik, tarihi ve mimari varlıkların korunmasına yönelik bilincini arttırır.	3,60	1,36
Bölgeye yönelik çevre bilinci ve kalitesinin artmasını sağlar.	3,74	1,30

Yerel Halkın Yat Turizminin Bölgesel Kalkınmadaki Rolüne İlişkin Görüşlerinin Demografik Özelliklerine Göre Karşılaştırılması Sonucu Elde Edilen Bulgular

Aşağıda yer alan tablolarda yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolünün, yerel halkın demografik özelliklerine göre t-testi ve ANOVA analizi ile karşılaştırılması yer almaktadır. Cinsiyete göre, yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolüne ilişkin yerel halkın görüşlerinde farklılık olup olmadığını test etmek için bağımsız örneklem için T-testi uygulanmıştır. Yapılan T-testi sonucuna göre, yerel halkın yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolüne ilişkin görüşlerinin

cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Tablo 5'te gösterilen ANOVA testi sonuçlarına göre, yerel halkın yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolüne ilişkin görüşleri mesleklerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Farklılıkların hangi meslek gruplarından kaynaklandığını gösteren çoklu karşılaştırma testi (Scheffe testi) sonucuna ilişkin Tablo 5 incelendiğinde, yat turizminin bölgesel kalkınmada para girişini artırdığı ve bölgeye yönelik yatırım artışı sağladığı görüşlerini öğrencilerin esnaflara göre daha fazla benimsediği ortaya çıkmıştır.

Tablo 5: Yat Turizminin Bölgesel Kalkınmadaki Rolüne İlişkin Yerel Halkın Görüşlerine Dair Sonuçların Meslek Gruplarına Göre Karşılaştırılması

İfadeler	Grup	Meslekler	n	Ort.	Std. Sapma	F değeri	p-değeri	Farklılık
Para girişini artırır.	A	İşçi	64	4,18	1,16	6,049**	0,003	B>C
	B	Öğrenci	49	4,61	0,81			
	C	Esnaf	54	3,91	1,05			
Bölgeye yönelik yatırım artışı sağlar.	A	İşçi	64	4,19	1,08	3,351*	0,037	B>C
	B	Öğrenci	49	4,41	0,93			
	C	Esnaf	54	3,87	1,15			

- 1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum

Taşucu'nda ekonomik faaliyetlerini sürdüren esnaf, yoğun olarak yapılan günübürlük tekne turlarına katılan turistlerin ekonomik olarak bölgeye para bırakmadıkları ve yetersiz olduğu düşüncesinde olabilirler. Çünkü farklı şehirlerden gelen turistler otobüslerle limana kadar gelmekte ve doğrudan teknelere binmektedir. Gün boyu teknede zaman geçirmekte, yeme içme ihtiyacını yine teknede karşılamaktadır. Tur sonu otobüsüne binip geri dönmektedir. Bu yüzden, Taşucu esnafı tekne turlarına katılanlardan ekonomik olarak çok fazla faydalanamamaktadırlar. Esnafın öğrencilere göre, ticaretin doğrudan içerisinde yer almaları bazı gerçekleri daha net görmelerini sağlayabilir. Tablo 6'da gösterilen T-testi sonucuna göre, yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolüne ilişkin yerel halkın görüşleri turizmle ilişkili bir meslekte çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Turizmle ilişkili mesleklerde çalışanlar, çalışmayanlara göre yat turizminin bölgesel kalkınmaya ilişkin para girişini artırdığı yönündeki görüşünü daha az benimsemektedirler.

Tablo 6: Yat Turizminin Bölgesel Kalkınmadaki Rolüne İlişkin Yerel Halkın Görüşlerinin Turizmle İlişkili bir Meslekte Çalışma Durumları Yönünden Karşılaştırılması

İfadeler	İş Durumu	N	Ort.	Std. Sapma	t-değeri	p-değeri
Para girişini artırır.	Turizmle ilişkili	71	3,99	1,24	2,192*	,030
	Turizmle ilişkili Değil	108	4,37	0,97		

- 1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum

Tablo 7'ye göre, yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolüne ilişkin yerel halkın görüşleri eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Üniversite mezunlarının lise mezunlarına göre, yat turizminin bölgesel kalkınmaya etkisinde para girişini artırması, bölgeye yabancı sermaye girişini sağlaması, bölgeye yeni yatırımların sağlanması ve bölgeye yeni istihdam olanaklarının gelmesinde olumlu görüşlere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 7: Yat Turizminin Bölgesel Kalkınmadaki Rolüne İlişkin Yerel Halkın Görüşlerine Dair Sonuçların Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması

İfadeler	Grup	Eğitim Düzeyi	n	Ort.	Std. Sapma	F değeri	p-değeri	Farklılık
Para girişini artırır.	A	İlköğretim	28	4,21	1,13	3,512*	0,032	C>B
	B	Lise	69	3,95	1,16			
	C	Üniversite	90	4,40	0,99			
Bölgeye yabancı sermaye girişini sağlar.	A	İlköğretim	28	3,96	1,14	3,782*	0,025	C>B
	B	Lise	69	3,84	1,20			
	C	Üniversite	90	4,30	0,95			
Bölgeye yönelik yatırım artışını sağlar.	A	İlköğretim	28	3,96	1,14	4,261*	0,016	C>B
	B	Lise	69	3,86	1,23			
	C	Üniversite	90	4,36	1,01			
Bölgede yeni istihdam olanaklarının gelişmesini sağlar.	A	İlköğretim	28	3,74	1,11	4,168*	0,017	C>B
	B	Lise	69	3,59	1,27			
	C	Üniversite	90	4,11	1,06			

- 1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum

Yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolüne ilişkin yerel halkın görüşlerinin katılımcıların yaşına göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı Tablo 8'de görülmektedir. 18-27 yaş arasında olan katılımcıların, 38-47 yaş aralığındaki katılımcılara göre, yat turizminin bölgesel kalkınmaya etkisinde para girişini artırması, bölgeye yabancı sermaye girişini sağlaması, bölgeye yeni yatırımların sağlanması, kişi başı gelir düzeyini artırması ve bölgeye yeni istihdam olanaklarının gelmesinde olumlu görüşlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. 28-37 yaş arasında olan katılımcıların, 38-47 yaş arasında olan katılımcılara göre, yat turizminin bölgesel kalkınmaya etkisinde bölgeye yabancı sermaye girişini sağlaması, bölgeye yeni yatırımların sağlanması, kişi başı gelir düzeyini artırması, bölgeye yeni istihdam olanaklarının gelmesi, bölgede kültürlerarası etkileşimi sağlayarak bölgenin sosyal açıdan kalkınması ve doğal alanların korunması açısından bölge halkının duyarlılığını artırması hususlarında olumlu görüşlere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 8: Yat Turizminin Bölgesel Kalkınmadaki Rolüne İlişkin Yerel Halkın Görüşlerinin Katılımcıların Yaşına Göre Karşılaştırılması

İfadeler	Grup	Yaş Düzeyi	n	Ort.	Std. Sapma	F değeri	p-değeri	Farklılık
Para girişini artırır.	A	18-27 arası	69	4,34	1,01	4,003*	0,020	A>C
	B	28-37 arası	46	4,35	0,85			

	C	38-47 arası	36	3,78	1,31			
Bölgeye yabancı sermaye girişini sağlar.	A	18-27 arası	69	4,29	0,96	4,638*	0,011	A>C B>C
	B	28-37 arası	46	4,33	0,67			
	C	38-47 arası	36	3,72	1,39			
Bölgeye yönelik yatırım artışı sağlar.	A	18-27 arası	69	4,28	1,06	5,640**	0,004	A>C B>C
	B	28-37 arası	46	4,39	0,86			
	C	38-47 arası	36	3,64	1,36			
Kişi başına düşen geliri artırır.	A	18-27 arası	69	4,08	1,07	7,538**	0,001	A>C B>C
	B	28-37 arası	46	4,20	0,96			
	C	38-47 arası	36	3,28	1,50			
Bölgede yeni istihdam olanaklarının gelişmesini sağlar.	A	18-27 arası	69	4,04	1,08	5,080**	0,007	A>C B>C
	B	28-37 arası	46	4,20	0,93			
	C	38-47 arası	36	3,44	1,38			
Bölgede kültürlerarası etkileşimi sağlayarak bölgenin sosyal açıdan kalkınmasını olumlu yönde etkiler.	A	18-27 arası	69	3,90	1,20	4,978**	0,008	B>C
	B	28-37 arası	46	4,35	0,85			
	C	38-47 arası	36	3,58	1,23			
Doğal alanların korunması açısından bölge halkının duyarlılığını artırır.	A	18-27 arası	69	3,64	1,28	4,745*	0,010	B>C
	B	28-37 arası	46	4,17	0,88			
	C	38-47 arası	36	3,38	1,41			

- 1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum

Tablo 9 incelendiğinde, 1300TL ile 1999TL arasında gelir düzeyine sahip olanların, 3000TL ve üzeri gelir düzeyine sahip olanlara göre yat turizminin bölgesel kalkınmaya etkisinde bölgeye yönelik yatırım artışı sağlaması hususunda olumlu düşünülmektedir. Aritmetik ortalamalar incelenirse, bölgede yaşayan insanların gelir seviyesi arttıkça yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolüne ilişkin hususların ortalamalarının düştüğü gözlenmektedir.

Tablo 9: Yat Turizminin Bölgesel Kalkınmadaki Rolüne İlişkin Yerel Halkın Görüşlerinin Katılımcıların Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılması

İfadeler	Grup	Gelir Düzeyi	n	Ort.	Std. Sapma	F değeri	p-değeri	Farklılık
Bölgeye yönelik yatırım artışı sağlar.	A	1300 TL altı	63	4,21	0,99	3,001*	0,032	B>D
	B	1300-1999 TL arası	66	4,30	1,08			
	C	2000-2999 TL arası	29	3,97	1,15			
	D	3000TL üzeri	26	3,58	1,39			

- 1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum

Yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolüne ilişkin yerel halkın görüşlerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği anlaşılmış olup, meslek, mesleğin turizm ile ilişkisi, eğitim düzeyi, yaş ve gelir düzeyine göre istatistiki olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

SONUÇ

Yat turizminin bölgesel kalkınmada rolüne ilişkin Taşucu halkının görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda, yat turizminin bölgesel kalkınmaya etkisini belirlemeye yönelik sorulara

verilen cevaplar aritmetik ortalamalar dikkate alınarak incelenmiştir. Taşucu halkı, yat turizminin bölgesel kalkınmadaki rolünü daha çok ekonomik açıdan değerlendirmiştir. Yat turizmi ile Taşucu'nda para girişinin artacağı (4,21), bölgeye yönelik yatırım artışının sağlanacağı (4,12) ve bölgeye yabancı sermaye girişini artırarak bölgesel kalkınmayı olumlu yönde etkileyeceğini (4,08) belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra, halkın yat turizminin bölgesel kalkınmada rolünün daha düşük olduğunu düşündüğü hususlar; bölgedeki tarım ve sanayi sektörlerinin gelişmesine sağladığı katkıda bulunması (3,48), bölgenin alt ve üst yapı olanaklarının gelişmesine katkı sağlaması (3,67) ve bölge halkının arkeolojik, tarihi ve mimari varlıkların korunmasına yönelik bilincini arttırmasıdır (3,60. Bu sonuç, Doğan ve Yıldız (2007) ile Tunçsiper vd. (2011) tarafından yapılan çalışmaların bulguları ile uyumludur. Taşucu bölgesinde deniz turizmi faaliyetleri içerisinde yoğun olarak günübirlik tekne turları ön plana çıkmaktadır. Halkın özellikle günübirlik tekne turlarını yat turizmi faaliyeti kapsamında ele aldığı yapılan görüşmelerde değerlendirilmiştir. Taşucu esnafı, günübirlik tekne turlarına katılanların bölge açısından çok fazla ekonomik anlamda katkı sağlamadığını ifade etmektedirler. Tura katılmak için otobüslerle gelip doğrudan tekneye bindiklerini, teknede yiyecek içecek ihtiyaçlarını karşıladıklarını ve tur sonunda doğrudan otobüse binerek geri döndükleri özellikle esnafarca ifade edilmektedir. Aritmetik ortalamaları düşük olan hususlar dikkate alındığında, günübirlik gezi teknesi işletmecilerinin malzeme tedariklerini sadece bölge esnafından yapmadıkları söylenebilir. Bölgenin altyapı yetersizlikleri geçmiş yıllardan bu yana önemli bir sorun olarak görülmekte ve yat turizminin bu yönde katkısının olmadığı ifade edilebilir. Ayrıca, üst yapı anlamında, tekne turlarına gelenlerin konaklamamaları ve bölgede kısa süre kalmaları, kruvaziyer ve özel yatları ile gelen turistlerin yetersizliği gibi faktörlerin Taşucu'nun gelişimine ivme kazandırmadığı düşünülmektedir.

Yerel halkın demografik özelliklerine göre, yat turizminin bölgesel kalkınmaya etkisine dair görüşlerde anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Cinsiyete göre farklılık görülmemiş, meslek, mesleğin turizmle ilişkisi, eğitim düzeyi, yaş ve gelir düzeyine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Mesleklere göre, esnaf kesiminin yat turizminin ekonomik açıdan bölgesel kalkınmaya etkisinin öğrenci ve işçilere göre daha düşük düzeyde olduğunu ifade etmişlerdir. Turizm ile ilgili işlerde çalışanların çalışmayanlara göre, esnaf kesiminin düşüncelerini paylaştığı görülmüştür. Üniversite mezunlarının lise mezunlarına göre, ekonomik açıdan yat turizminin kalkınmada etkili olduğunu düşündükleri ve katılımcıların yaşına göre, yaş arttıkça halkın sadece yat turizminin ekonomik katkılarını değil çevresel ve kültürel yönlerden etkili olduğu anlaşılmaktadır. Gelir düzeyine göre, halkın gelir düzeyi arttıkça yat turizminin kalkınmada ekonomik etkilerine ilişkin olumsuz görüşe sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar, Tunçsiper vd.

(2011) ile Doğan ve Üngüren (2012) tarafından yapılan çalışmanın bulguları ile çelişmektedir. Bu çalışmada elde edilen bulgular çerçevesinde, yat turizmi alanında faaliyet gösteren işletmecilerin Taşucu esnafını da düşünerek bölgede birlikte kazanmalarını sağlayacak stratejiler üzerine odaklanmaları önemlidir. Bölgenin ekonomik olduğu kadar sosyal, kültürel ve çevre açısından gelişmesine katkı sağlayacağı düşünülen kruvaziyer turizmüne ve özel yatları ile gelenleri ağırlayabilecek üst yapı olanaklarına ilişkin yatırımlara önem verilmelidir. Başta kanalizasyon sistemi olmak üzere yerel yönetimlerin acil olarak altyapıya ve ulaşımına dair eksiklikleri gidermesi gerekmektedir. Bu çalışmanın genişletilerek yat turizmi alanında faaliyet gösteren işletmecilere ve diğer turizm işletmelerine, turizm sezonunun yoğun olduğu yaz döneminde turistlere ve ikinci konut sahiplerine uygulanması önerilmektedir. ▫

KAYNAKÇA

- Bahar, O. (2007). Bölgesel Kalkınmada Turizm Sektörünün Ekonomik Açıdan Yeri ve Önemi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE), Sayı 19, Güz.
- Çubuk, M. & Koçak, İ. H. (2012). Turizm Ulaştırması, 1. Baskı, Editör: Mustafa Cavcar, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Deniz Ticaret Odası (2015a) Deniz Turizminin Dünü Bugünü ve Sürdürülebilirliği, İMEAK Deniz Ticaret Odası Dergisi, Nisan 2015 Sayısı Eki, 1-40.
- Deniz Ticaret Odası (2015b). 2014 Deniz Sektörü Raporu, İstanbul: İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası.
- Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü (2013) Ülkemizde Yat Limanı (Marina) İşletmeciliği, T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, http://www.ubak.gov.tr/BLSM_WIYS/DTGM/tr/Belgelik/guncel_haber_arsiv/20131212_151112_64032_1_64480.pdf adresinden erişilmiştir (18.03.2016).
- Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü (2014) Kruvaziyer Turizmi Sektör Raporu 2013, T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı.
- Doğan, H. & Üngüren, E. (2012) Yerel Halkın Isparta Turizmine Yönelik Görüşleri Üzerine Bir Araştırma, Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi, C:17, S:1, 103-122.
- Doğan, S. & Yıldız, Z. (2007) Bölgesel Kalkınmada, Turizmin İlişkisi ve Göller Bölgesi Kalkınmasında Alternatif Turizm Potansiyelinin Kullanılabilirliğine Yönelik Bir Araştırma, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı: 6, No:6, 147-181.
- Kalaycı, Ş. (2016). SPSS Uygulamaları Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, 7. Baskı, Ankara: Asil Yayın Dağıtım
- Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2010). Deniz Turizmi Yönetmeliği Uygulama Tebliği, <http://teftis.kulturturizm.gov.tr/TR,14670/deniz-turizmi-yonetmeliği-uygulama-tebliği.html> adresinden erişilmiştir (20.03.2016).
- Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2015). 2014 Yılı Yat İstatistikleri, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9863/yat-istatistikleri.html> adresinden erişilmiştir (20.03.2016).
- Mersin Deniz Ticaret Odası (2014) Taşucu'nda Kaçan Fırsat, <http://mdto.org.tr/wp-content/uploads/TA%C5%9EUCUNDA-KA%C3%87AN-FIRSAT-MDTO.pdf> adresinden erişilmiştir (18.03.2016).
- Özok, G. S. (2013). Mersin Aydınçık Yat Limanı Uygulama İmar Planı Açıklama Raporu. Adana: T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, V. Bölge Müdürlüğü.
- Sezer, İ. (2014) Kruvaziyer Turizmi'nde Dikkat Çeken Bir Nokta: Kuşadası Limanı, Doğu Coğrafya Dergisi, Cilt 19, Sayı 32, 49-78.
- Tanaka, N., Tanaka, K., Yamaguchi, K. ve Tamagawa, E. (2005) The Regional Resources and Tourism Development in Developing Countries - A Case Study of Salt and Karak, Jordan, WTO World Tourism Barometer, World Tourism Organization, Volume3 No.3 October.
- Tunçsiper, B., Temeloğlu, Erdem ve Altunöz, Ö. (2011) Bölgesel Kalkınmada Turizmin Rolünün Yerel Halkın Görüşleri Çerçevesinde Belirlenmesi: Ayvacık (Assos) Örneği, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:1, 93-114.